

Erasmus+

Projekt Nr 2019-1-PL01-KA201-0655421

"Efektywne strategie w edukacji czytelniczej uczniów"

Pedagogiczne i psychologiczne aspekty czytania

Autor: Mag. psych. Sanita Paula

Litewska szkoła średnia w Rydze

Opis zawarty w niniejszej prezentacji jest objęty licencją [\(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

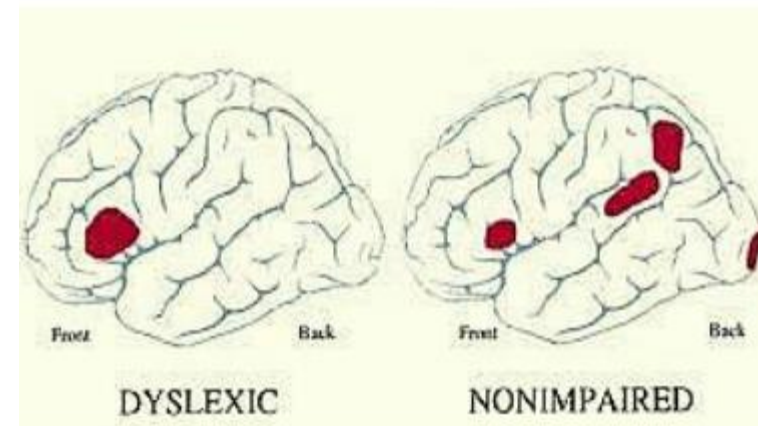
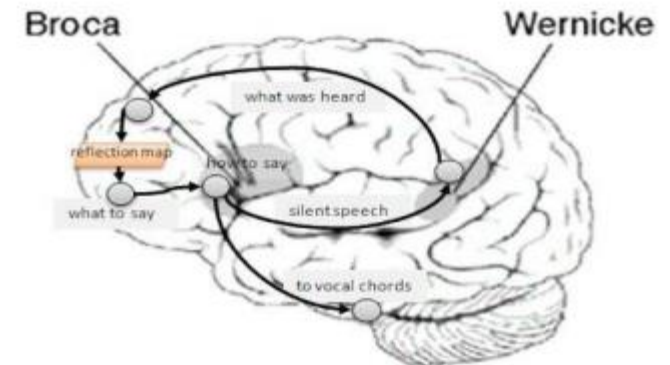
Dlaczego umiejętność czytania jest ważna?

- Czytanie nie jest naturalną umiejętnością.
- Czytanie to kodowanie symboli.
- Jeśli dziecko odnosi sukcesy w czytaniu, to rozwija również pisanie i mówienie.
- Jeśli umiejętność czytania jest niewystarczająca, to inne przedmioty, które są ściśle związane z czytaniem lub trudnościami w nauce, nie robią postępów.
- Dzieci z wadami wzroku zwykle nie wychodzą poza pierwszą klasę, ponieważ nie mogą nauczyć się czytać i pisać.
- Ćwiczenia w zakresie umiejętności czytania i pisanie są szczególnie ważne w szkole podstawowej.

		ROZUMIENIE	
		-	+
DEKODOWANIE	-	Powolni czytelnicy	Dysleksja
	+	<u>Hiperleksja</u>	Dobrzy czytelnicy

Jak rozwija się umiejętność czytania?

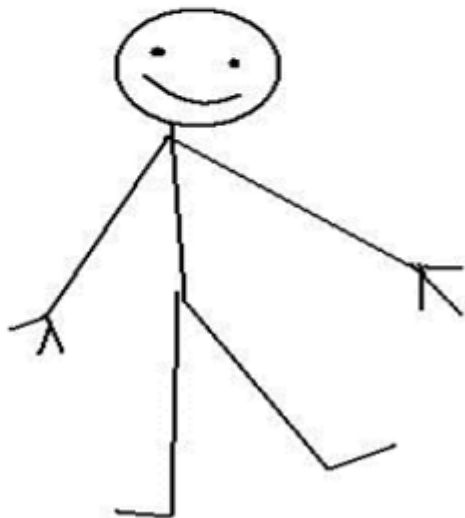
- Istnieją wyspecjalizowane obszary mózgu do nabywania mowy, ale nie do czytania.
- W czytaniu zaangażowanych jest kilka systemów neuronalnych.
- Przetwarzanie wzrokowe rozpoczyna się, gdy oczy widzą drukowaną literę.
- Sygnał wzrokowy wędruje do mózgu w polu wzrokowym.
- Sygnał słowny jest dekodowany w innej części mózgu (angulargyrus).
- Aktywuje kolejne obszary mózgu, które odpowiadają również za słyszenie i odtwarzają to, co jest odczytywane w mózgu jako dźwięk.
- Pola Brain Brock i Vernike szukają w swoich "słownikach" informacji na temat słowa.
- Płat czołowy integruje wszystkie informacje, aby zaoferować znaczenie słowa.
- Proces ten przebiega równolegle (wiele dźwięków) i we wszystkich kierunkach jednocześnie.
- Trudności w jakiegokolwiek części tego systemu mogą zakłócić postrzeganie słowa i jego znaczenia.

Attēli no interneta vietnēm

Mowa to

LEWA RĘKA +
PRAWA RĘKA +
MÓZG +
USTA +
ROZUM

- Należy pamiętać, że elementy podparcia i postawy ciała również stanowią kontynuację tego systemu językowego. To nie tylko mowa ustna, ale także pisanie i czytanie.
- Jeśli zaburzenia dotyczą istoty szarej mózgu - percepcji fonemowej, ale zdolności umysłowe dziecka są bardzo wysokie, to często nie obserwuje się, jak trudno dziecko uczy się analizy i syntezy tekstu.
- Dzieci zazwyczaj starają się zapamiętać literę i słowo "wygląd", ale w miarę wzrostu ilości wiedzy nie jest możliwe zapamiętanie wszystkiego *rozumianego przez nauczycieli, dzieci czy ich rodziców.*

[Dlaczego dziecko o bardzo wysokiej inteligencji nie może płynnie czytać?](#)

Proces czytania i rozumienia tekstu

- Aby pomóc dziecku, ważne jest zrozumienie czytania i fizjologii, a także pomoc w poznaniu technik szybkiego czytania.
- W celu rozwijania umiejętności czytania i doskonalenia technik czytania należy stosować różne metody.
- Celem jest wspieranie rozwoju technik czytania i umiejętności czytania.

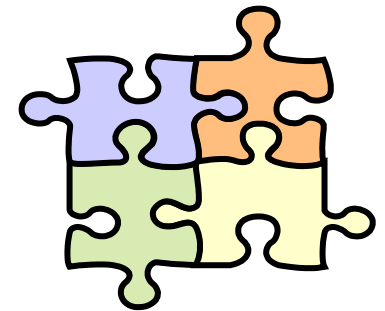
Doskonalenie umiejętności czytania

- Jeśli uczeń czyta w języku obcym regularnie, jego język poprawi się skokowo w ciągu 2-3 lat.
- Czytanie może rozwijać wszystkie umiejętności w języku obcym: czytanie, słuchanie, mówienie, pisanie, słownictwo, umiejętności gramatyczne.
- Podstawą czytania jest zrozumiały tekst i możliwość samodzielnego wyboru tekstu przez ucznia.
- Aby uczeń czytał dobrze i ze zrozumieniem, musi czytać słowa bez długich przerw.
- Czytanie nie powinno być traumatyczne.
- Jego słowa pomocnicze: komfort, wybór, entuzjizm.
- Czytanie powinno być zabawą, a nie testem.

Jak motywować do czytania?

- Ważne jest zaangażowanie rodziców w proces czytania.
- Dzieci od najmłodszych lat czytają lektury (bajki, opowiadania, wiersze).
- Omówcie to, co przeczytaliście.
- Opowiadaj o najciekawszych wydarzeniach w tekście.
- Wczuj się w obraz książki, wykonaj kostiumy itp.
- Wykonywanie zakładek do książek.
- Tworzenie ilustracji.
- Teatr improwizacji.
- Tworzenie reklam.
- Wykonanie "paszportu" przygody, gdzie nauczyciel wpisuje jakąś pochwałę (pieczętka/naklejka za udaną pracę itp.), którą rodzice mogą podpisać.

Cel materiału
metodycznego:
Wspieranie
rozwoju technik
czytania i
umiejętności
czytania.

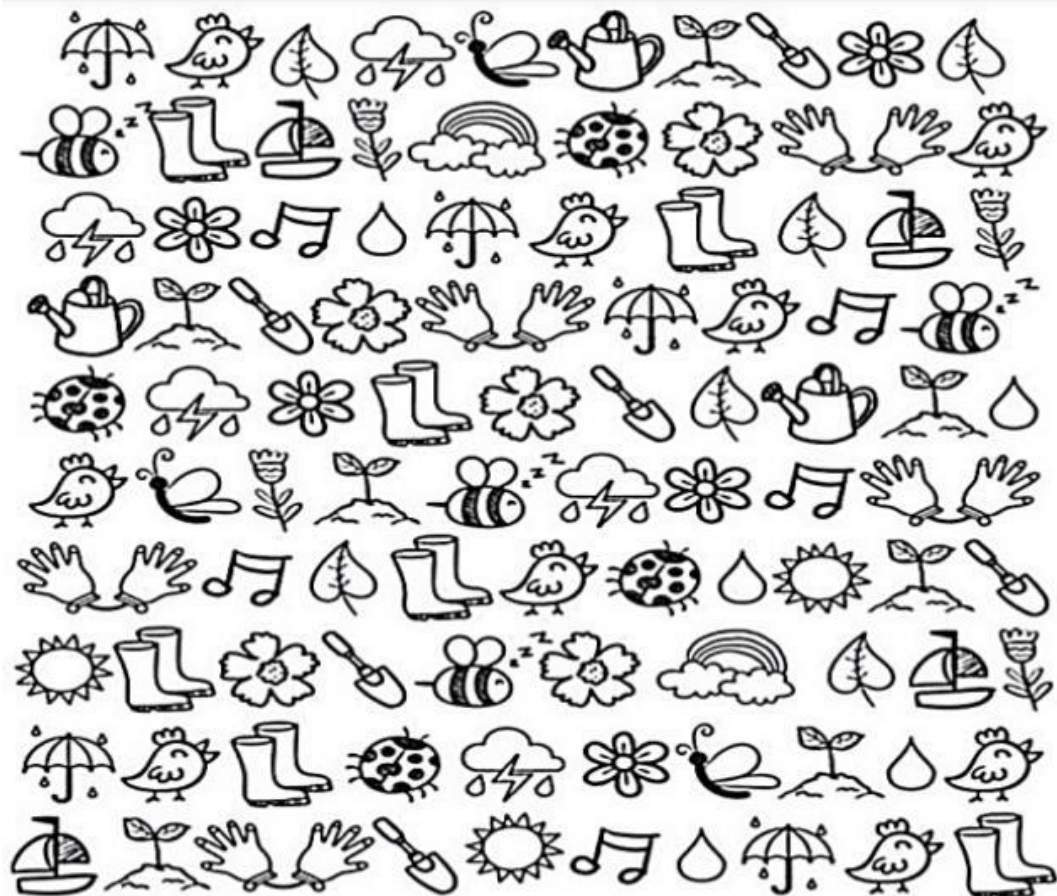
Zastosowanie praktyczne:

1. Arkusz roboczy 1 zawiera obrazki różnych przedmiotów, które się powtarzają, dzięki temu nauczyciel może ocenić szybkość i umiejętności kodowania symboli, kształcić umiejętności kodowania tych symboli.
2. W arkuszu 2 należy czytać rzędy liter, aby zautomatyzować rozpoznawanie liter.
3. Samogłoski można odczytać na arkuszu 3, w wyrazach o różnej ich pozycji.
4. Arkusz 4 odczytuje dwie głoski, ucząc się łączenia dwóch głosek w jedną.
5. Sylaby można czytać na arkuszu roboczym, tworząc podstawę do czytania słów;
6. Arkusze 6 i 7 można wykorzystać do ćwiczeń w czytaniu, sylab t określanie liczby, rozróżnianie długich/krótkich sylab, wyrazów nieistniejących oraz do czytania par wyrazów, które rozwijają płynność językową.
7. Arkusz z kartami z nazwami, nowy wyraz do wykorzystania, zdanie, wyobraźnia, tłumaczenie wyrazów obcych.
8. Ćwiczenia na pauzę założycielską, która rozwija ośrodek mowy.
9. Arkusze dla nauczyciela mogą być różnorodne, odpowiednio modyfikowane.

Nazwij przedmioty na rysunku!

- Parasol
- Ptak
- Liść
- Gmrzot
- Motyl
- Konewka.
- Roślina
- Łopata
- Kwiat
- Pszczoła

Przeczytaj wiersze pisma!

CAJBULKPE

BETCSUZAB

GILMRĶNĪŅ

ĀVSTŪĢBCE

aehunķnocms

lpmgdievuong

ēpmākbcrtszl

kašbētīhnprfd

Przeczytaj samogłoski!

Krótkie

A a aka ala
E e eja egle
I i istaba
O o ods osa
U u upe

Długie

Ā ā āzis ābele
Ē ē ēka ēzelis
Ī ī īlens
Ū ū ūpis ūdens

Uwaga! Taki podział samogłosek występuje w języku łotewskim

Czytaj dyftongi!

AI

AU

EI

IE

IU

OI

O

UI

EU

Au ai ei iu oi au au eu ui o o au ei

Ei o oi o ei ie iu ai ei ei ie o oi eu

Oi au oi ei ai ei ie o oi ie iu ie ai

Ui ai ei ai o ie iu au o oi eu ei iu

O eu au ui o ei ai ui ai oi o eu ie

Czytaj sylaby

C-A	CA	mu-ca
C-E	CE	pū-ce
C-I	CI	pie-ci
C-O	CO	dan-co
C-U	CU	le-cu

Uwaga! Pisownia pochodzi z języka łotewskiego

Przeczytaj słowa

1. Połącz słowa

Gara egle.

2. Utwórz zdania

Mežā aug gara egle.

Uwaga! Pisownia pochodzi z języka łotewskiego

EG-LE

MĀ-JA

KO-KI

KA-ZA

RO-KA

VĀ-ZE

SO-MA

PŪ-

RŪ- ĶIS

ZA-

Przeczytaj słowa!

1. Podziel słowa na sylaby!
2. Policz, ile jest tam sylab.
3. Zobacz, która sylaba jest długa, a która krótka.
4. Taktuj sylaby!

Uwaga! Słowa pochodzą z języka łotewskiego

Laiva lai-va/ 2 zilbes/ • • 2 sylaby

Jūra: jū-ra/ 2 zilbes/ • • 2 sylaby

Cepure

Krūze

Kaķis

Žurnāls

Mētelis

Zābaki

Šūpoles

Kaimiņi

Limonāde

Przeczytaj nieistniejące słowa i pary słów!

BOZO

ARGO

KIRPE

MADZE

SIEGS

ĀRTI

DIEDEDZE

BURIGURI

MĪĶERIS

IEPALS

Hebe - Tebe

Tala - Gala

Lomo - Komo

Bega - Mega

Tiri - Kiri

Dera - Gera

Polo - Golo

Zeile - Meile

Aule - Baule

Soko - Foko

Karty słów

1. Nauczyciel ma inne imię/obrazek
2. Uczniowie wybierają, które z nich tworzą historię.
3. Uczniowie tworzą opowiadanie.
4. Wyszukują słowa w językach obcych.
5. Odtwarzają dźwięki, ruchy, formy (teatr improwizacji)

Ćwiczenia na przerwy dynamiczne

Liczniki - zwiększaj tempo za każdym razem, gdy powtarzasz liczenie: (język łotewski)

- Ritas rati ripo raiti.
- Klāras kaklā kustās krelles.
- Zemē zēla zaļgana zīle.
- Mazi minkas maigi murrā migā.
- Simts sīku siseņu sisina sausos salmos.

-
- Wózek Rity toczy się gładko.
  - Koraliki poruszają się wokół szyi Klary.
  - Na ziemi wyrósł zielonkawy żołądź.
  - Małe norki cicho mruczą w norze.
  - Sto maleńkich szarańczy krąży w suchej słomie.

Przerwy na ćwiczenia motoryczne

Ćwiczenia motoryczne - zwiększaj tempo za każdym razem, gdy powtarzasz ćwiczenie (zadania 3-5)

- Skrzyżuj ramiona i masuj uszy (15 sek.). Ziewnij energicznie - otwórz usta jak najszerzej (15 sek.).
- Zaokrąglj kciuki - najpierw prawą ręką, potem lewą, a potem obydwoma kciukami jednocześnie.
- Połóż dłoń lewej dłoni na czole, dłoń prawej na brzuchu – zaokrąglj każdą rękę w przeciwnym kierunku, a następnie zmień pozycje.
- Chodź w miejscu - uderzaj prawą ręką w lewe kolano, a lewą w prawe kolano.

THANK YOU

Dziękuję

